

DOI: <https://doi.org/10.53486/sstc2024.v1.71>

CZU: 658.14/5(478)

SOURCES OF FINANCING FOR THE ENTERPRISE

SURSELE DE FINANȚARE A ÎNȚREPRINDERII

JIGNEA Mihaela, studentă, specialitatea: EG

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

E-mail: jigneamihaela@ase.md

Abstract: In this article, the author investigates the sources of financing for an enterprise, focusing particularly on self-financing and external funding sources. Through research, both the advantages and disadvantages of these financing sources are analyzed, highlighting aspects such as associated costs and risks. Additionally, the role and importance of grants for enterprises are examined, emphasizing their purposes and how they can contribute to the sustainable development and growth of businesses. Furthermore, the assistance provided by the European Union to enterprises in the Republic of Moldova is underscored, including available programs and funds, as well as the benefits of integration into these programs for local enterprises. Thus, the article aims to provide a comprehensive perspective on the various sources of financing and support available to enterprises, encouraging economic development and innovation in the business environment.

Keywords: enterprise financing, self-funding, external funding sources, capital gain, grants, EU assistance, innovation.

JEL CLASSIFICATION: D25, G11

INTRODUCERE

Această cercetare își propune să exploreze sursele de finanțare ale întreprinderilor, concentrându-se pe sursele proprii și cele atrase. Scopul principal al acestei analize este de a examina modul în care aceste surse de finanțare influențează dezvoltarea și performanța financiară a întreprinderilor. În plus, se va analiza rolul granturilor și al creditelor în sprijinirea activităților întreprinderilor. Astfel, cercetarea va oferi o perspectivă clară asupra mecanismelor de finanțare disponibile pentru întreprinderi și a modului în care acestea pot contribui la creșterea lor pe termen lung.

CONȚINUT DE BAZĂ

Sursele de finanțare ale întreprinderilor se împart în două categorii principale: surse proprii și surse atrase. Sursele proprii includ contribuțiile proprietarilor, dezinvestițiile, subvențiile de stat, rezervele și autofinanțarea din activitatea curentă. Aceste surse sunt generate intern de către întreprindere și includ, de exemplu, profitul net rezultat din activitatea economică. Profitul net reprezintă partea din veniturile totale obținute din activitatea economică, care rămâne după achitarea impozitelor și după remunerarea acționarilor sau proprietarilor. Este o sursă importantă de autofinanțare, oferind întreprinderii stabilitate financiară și control asupra resurselor sale. Utilizarea propriilor surse de finanțare poate reduce dependența de finanțări externe și riscul asociat acestora, oferind totodată o dovadă de credibilitate și capacitate de rambursare către investitori sau instituții financiare. Prin combinarea sursei proprii de finanțare cu sursele atrase, întreprinderile pot asigura o structură financiară echilibrată și sustenabilă, facilitând astfel dezvoltarea și creșterea pe termen lung. [1, p.374]

Pentru a ilustra evoluția financiară a întreprinderilor, am inclus un grafic care prezintă profitul net în milioane de lei pentru perioada de gestiune, atât pentru Chișinău, cât și pentru restul regiunilor din Moldova. Din datele graficului, se observă o creștere semnificativă a profitului net în ultimii 7 ani, indicând o performanță financiară în general îmbunătățită a întreprinderilor. Această creștere este

un indicator pozitiv pentru autofinanțare, oferind întreprinderilor mai multe resurse pentru investiții în dezvoltare și inovare.

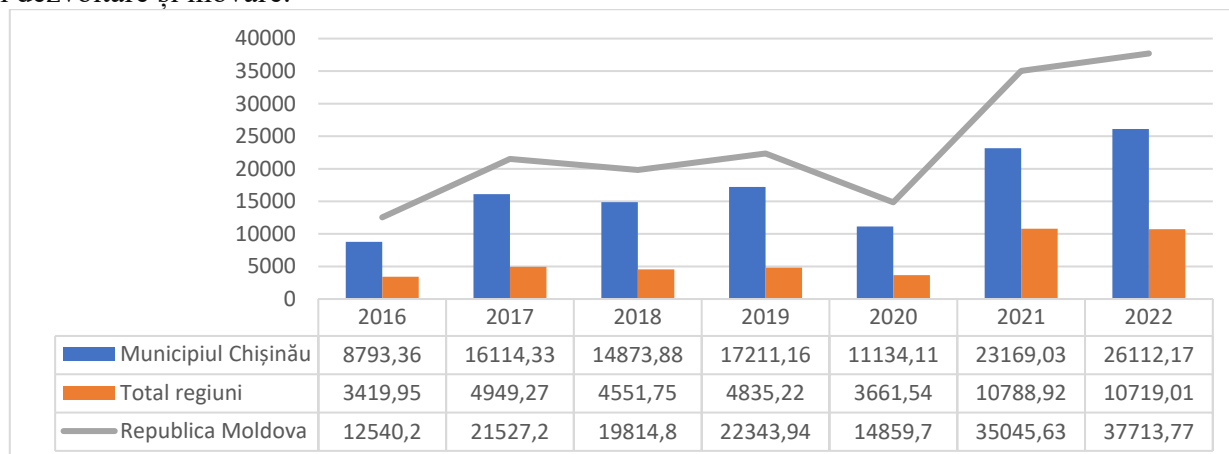

Figura 1. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune pentru anii 2016-2022 (milioane lei).

Sursa: Preluată și elaborată de autor în baza Biroului Național de Statistică. [2]

Observăm că profitul net în Chișinău a crescut semnificativ în ultimii 7 ani, trecând de la 8793,36 milioane lei în 2016 la 26.112,17 milioane lei în 2022. De asemenea, profitul net în restul regiunilor a cunoscut o creștere considerabilă, de la 3419,95 milioane lei în 2016 la 10.719,01 milioane lei în 2022. Această tendință ascendentă reflectă o îmbunătățire generală a performanței financiare a întreprinderilor din ambele regiuni.

Importanța surselor interne de finanțare, precum cele menționate anterior, este evidentă în contextul acestei analize. Autofinanțarea și sursele proprii furnizează întreprinderilor o independență financiară semnificativă și le conferă flexibilitate în gestionarea resurselor. Prin utilizarea propriilor resurse, întreprinderile pot evita costurile și riscurile asociate împrumuturilor sau investițiilor externe. De asemenea, capacitatea de a genera profituri consistente și de a-și crește capitalul propriu consolidează poziția financiară a întreprinderilor pe termen lung.

Un alt aspect important este faptul că autofinanțarea și sursele interne de finanțare pot contribui la creșterea durabilă a întreprinderilor. Acestea oferă resurse pentru investiții în dezvoltare tehnologică, extindere a afacerii, inovare și diversificare a activităților.

Sursele atrase de finanțare, precum creditul bancar, creditul comercial, creditul de leasing și împrumutul obligatar, reprezintă o componentă vitală a mixului de finanțare al întreprinderilor, jucând un rol crucial în sprijinirea activităților acestora. Aceste surse oferă acces la capital suplimentar pentru finanțarea proiectelor, investițiilor și necesităților curente ale întreprinderilor.

Pe de altă parte, sursele externe de finanțare, cum ar fi finanțările nerambursabile sau granturile, constituie o resursă valoroasă pentru întreprinderi, oferind sprijin financiar și consultativ pentru dezvoltare și creștere. Aceste finanțări pot proveni de la diverse surse, cum ar fi Uniunea Europeană, instituții publice guvernamentale, organizații non-guvernamentale sau asociații profesionale.

Avantajele granturilor includ accesibilitatea pentru întreprinderile noi înființate sau în curs de dezvoltare, oferind fonduri nerambursabile care nu necesită returnarea. Totuși, procesul de obținere a acestor finanțări poate fi lung și complex, necesitând o documentație detaliată și personalizată pentru fiecare proiect de investiții. Implementarea proiectelor finanțate poate dura de la 1 la 3 ani, iar cofinanțarea din partea antreprenorului este adesea necesară, variind între 10% și 50% în funcție de specificul grantului.

Astfel, combinând sursele atrase de finanțare cu finanțările nerambursabile, întreprinderile pot obține capitalul necesar pentru a-și atinge obiectivele de afaceri și a contribui la dezvoltarea lor pe termen lung. Gestionarea adecvată a acestor surse financiare este esențială pentru asigurarea unei structuri financiare echilibrate și a unei creșteri durabile a întreprinderilor.

Câteva programe de finanțare pentru dezvoltarea întreprinderilor din Republica Moldova sunt:

- **Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA)**

AIPA este responsabilă de repartizarea mijloacelor financiare, monitorizarea și evaluarea efectelor obținute în domeniul agricol. Prin intermediul programelor sale, AIPA oferă sprijin financiar și consultativ pentru întreprinderile agricole. Eligibilitatea pentru finanțare este condiționată de criterii specifice, precum prezentarea unui plan de afaceri, deținerea legală a bunurilor și aderarea la asociații de sector sau agricole. Subvențiile oferite pot fi majorate pentru categorii specifice, cum ar fi tinerii fermieri, femeile fermieri și producția autohtonă. Domeniile de finanțare ale AIPA includ restructurarea și adaptarea la standardele UE, investiții în echipamente agricole și infrastructură postrecoltare.

- **Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)**

ODIMM sprijină dezvoltarea sectorului IMM-urilor prin coordonarea cu alte autorități și instituții, precum și prin oferirea de servicii de consultanță și finanțare. Acest organism acționează în colaborare cu Ministerul Economiei și Infrastructurii și alte entități relevante pentru a asigura accesul întreprinderilor la resursele necesare pentru creștere și inovare.

- **Programul PARE 1+1 - Atragerea Remitențelor în Afaceri**

Acest program are ca scop sprijinirea cetățenilor Republicii Moldova, în special a lucrătorilor migranți și rudelor acestora, în lansarea sau dezvoltarea afacerilor prin atragerea remitențelor. Programul oferă servicii de instruire, consultanță antreprenorială și finanțare nerambursabilă, cu o regulație specială de alocare a fondurilor. Finanțarea este acordată sub formă de granturi pentru investiții și servicii relevante pentru dezvoltarea afacerilor, gestionate de către femei sau pentru inițierea, creșterea și consolidarea afacerilor existente. [3]

Program pentru susținerea Antreprenorilor 373

În data de 25 iulie 2023, zece întreprinderi din diverse regiuni ale țării, inclusiv Chișinău, UTA Găgăuzia, Taraclia și Ialoveni, au beneficiat de credite pe termen lung în cadrul Programului Guvernamental 373. Acest program a fost conceput pentru a sprijini antreprenorii în dezvoltarea afacerilor lor. Cu o valoare totală a creditelor în jurul a 20 de milioane de lei, întreprinderile mici și mijlocii au acum resursele necesare pentru a inova, moderniza infrastructura și diversifica produsele și serviciile lor.

Beneficiind de rate avantajoase ale dobânzilor, întreprinderile au accesat credite în valută străină la o rată anuală de doar 3%, iar în lei, la 7% pe an. Aceste condiții favorabile permit antreprenorilor să investească în viitorul afacerilor lor fără a fi supuși unor dobânzi excesive. În plus, perioada de rambursare flexibilă, de până la 7 ani, și perioada de grație de până la 3 ani oferă întreprinderilor posibilitatea de a gestiona mai eficient fluxurile de numerar și de a obține randamente mai mari din investițiile lor.

Prin intermediul acestui program, Guvernul își asumă un angajament puternic față de dezvoltarea și diversificarea economiei în întreaga țară. Atât antreprenorii din mediul rural, cât și cei din zonele urbane beneficiază de sprijin, ceea ce contribuie la stimularea creșterii economice în toate sectoarele cheie. În plus, această inițiativă ajută la crearea de locuri de muncă și la îmbunătățirea calității vieții în comunitățile locale.

Prin urmare, Programul Guvernamental 373 oferă oportunități semnificative pentru întreprinderile mici și mijlocii de a-și consolida poziția pe piață, de a crește competitivitatea și de a contribui la dezvoltarea durabilă a economiei naționale. [4]

Investițiile străine directe reprezintă o sursă semnificativă de finanțare externă pentru Republica Moldova, cu un impact substanțial asupra dezvoltării economice și a creșterii durabile. În ciuda unor factori precum neîncrederea investitorilor și prudența față de riscuri, investițiile străine directe în Republica Moldova au înregistrat o creștere impresionantă în 2022, ajungând la 586 de milioane de dolari SUA, cu o creștere de 50% față de anul precedent.

Studiul recent "Impactul investițiilor străine directe asupra economiei Republicii Moldova, 2012-2022", elaborat de către BIS Consulting la solicitarea Asociației Investitorilor Străini din

Republica Moldova (FIA), subliniază eficiența și importanța investițiilor străine directe în promovarea tehnologiilor avansate de management și producție, precum și a standardelor de calitate. Aceste investiții contribuie la dezvoltarea industriei și au un impact semnificativ asupra economiei naționale.

Deși volumul investițiilor străine directe rămâne unul dintre cele mai mici din Europa de Est, cu doar 1006 dolari SUA per cap de locuitor, acestea joacă un rol crucial în generarea de locuri de muncă și în creșterea economică. Întreprinderile cu investiții străine directe sunt de două ori mai productive decât cele locale, reflectându-se într-o contribuție semnificativă la PIB-ul țării și la veniturile bugetului de stat.

Investitorii străini au demonstrat încredere în potențialul Republicii Moldova, reinvestind profiturile în economia națională și continuând să susțină dezvoltarea sectorului privat. Această evoluție pozitivă subliniază importanța investițiilor străine directe în stimularea creșterii economice și în modernizarea infrastructurii. [5]

CONCLUZII

Surselor interne și externe de finanțare le revin roluri esențiale în susținerea și dezvoltarea unei întreprinderi. Sursele interne, precum profitul net, autofinanțarea și majorările de capital, oferă stabilitate și independență, permițând întreprinderii să-și administreze resursele în mod flexibil și să evite datoriile excesive. Pe de altă parte, sursele externe, cum ar fi împrumuturile bancare, investițiile străine directe și subvențiile guvernamentale, furnizează capital suplimentar necesar pentru extindere și inovare. În final, o combinație echilibrată între sursele interne și externe de finanțare este esențială pentru a asigura viabilitatea, creșterea și succesul pe termen lung al unei întreprinderi.

REFERINȚELE BIBLIOGRAFICE:

1. Botnari N., Bauriulu A. „Finanțe”, editura ASEM, Chișinău 2010, 423 p.
2. https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica__24%20ANT__ANT030/ANT030080reg.px/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774
3. <https://dcfta.md/uploads/0/images/large/surse-de-finantare.pdf>
4. <https://gov.md/ro/content/zece-intreprinderi-beneficiaza-de-credite-suma-de-circa-20-milioane-de-lei-cadrul>
5. <https://tvrmdova.md/article/2136423b295beb27/studiu-investitiile-straine-directe-in-republica-moldova-continua-sa-creasca-in-ciuda-riscurilor-la-nivel-mondial.htm>

Coordonatorul științific: MĂRGINEANU Aureliu, dr., conf. univ.

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61

Telefon: +37369130019

Email: margineanu.aureliu@ase.md